ALOCUŢIUNE DE DESCHIDERE

Stimaţi invitaţi, dragi colegi,

Pentru început, aş vrea să adresez un *bun venit* tuturor celor care ne fac astăzi onoarea să ni se alăture, oaspeţilor noştri de la Cosenza, Torino, Bari, Bruxelles, Leuven şi Cernăuţi, cercetătorilor şi universitarilor din ţară care au descins astăzi la Cluj, colegilor şi prietenilor de la Bucureşti, Iaşi şi Timişoara; nu în ultimul rând, un cuvânt de mulţumire colegilor clujeni, celor din institut, aceştia implicându-se cu multă dăruire în pregătirea Conferinţei. Salutăm prezenţa în mijlocul nostru a oficialităţilor locale, a domnului primar Emil Boc, care a rezonat la ideea reuniunii noastre ştiinţifice, aflată sub însemnul „Cluj-Napoca 2021 – Capitală culturală europeană". De altfel, am planificat ca în acel an jubiliar, când toate drumurile europene vor duce/se vor întretăia pe Dealul Feleacului, să ne reîntâlnim cu toţii aici, la cea de-a V-a ediţie a Zilelor „Sextil Puşcariu". Nu ne mai despart decât opt ani până la acest moment, dar să nu uităm că ediţia a IV-a, de peste şase ani, va coincide cu centenarul Muzeului Limbii Române! Iată deci câteva repere ale unui calendar afectiv pe care dorim să le parcurgem împreună.

Suntem bucuroşi de reîntâlnirea cu domnul academician Marius Sala, pe care în septembrie trecut, la un moment aniversar rotund, l-am numit, într-o febrilă căutare a metaforei revelatorii, „patriarhul lingvisticii româneşti actuale". Sper că mi-a înţeles excesul de efuziune, cu acoperire însă în mentalul generaţiei noastre de lingvişti. Ne onorează cu prezenţa sa şi domnul profesor dr. Stepan Melniciuc, rectorul Universităţii Naţionale „Yurii Fedkovici" din Cernăuţi, instituţia de care şi-a legat numele şi Sextil Puşcariu, numit în 1906 profesor de filologie română acolo, iar ulterior şi decan. Vreau să mulţumesc, de asemenea, domnului academician Emil Burzo, preşedintele Filialei Cluj-Napoca a Academiei Române, precum şi domnului profesor dr. Ioan Bolovan, prorector al Universităţii „Babeş-Bolyai", care au fost atât de receptivi în privinţa sprijinirii acestei manifestări. Salutăm prezenţa a două somităţi din lumea filologică italiană, doamnele profesor Gisèle Vanhese şi Federica Cugno, atât de profund legate de cultura română. Nu aş vrea să închei aceste enumerări, altfel limitate, fără a aminti revenirea acum, în Casa Puşcariu, a unui grup semnificativ de descendenţi ai ilustrului savant, format din distinsele sale nepoate, alături de strănepoate şi strănepoţi, care au răspuns cu entuziasm invitaţiei noastre. Vom comemora împreună, în cadrul unui medalion, zece ani de la trecerea în nefiinţă a regretatei lingviste Magdalena Vulpe, nepoata lui Sextil Puşcariu.

Prima ediţie a Zilelor „Sextil Puşcariu" constituie, aşadar, un moment de graţie, în care cei dedicaţi studiilor lingvistice şi literare s-au reunit motivaţi sub această cupolă, de unde efigia patronului nostru spiritual pare să ne scruteze protector. Va fi un prilej fast de a ne reîntâlni cu opera acestui excepţional savant şi creator de şcoală, de a desluşi modul în care ideile sale au fertilizat cercetarea umanistă românească pe parcursul deceniilor care au urmat. Este de netăgăduit faptul că scrierile sale au trasat noi direcţii în lingvistica istorică românească, în teoria limbajului, în

BDD-A13519 © 2015 Editura Scriptor; Editura Argonaut
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.75 (2026-10-31 09:39:59 UTC)

romanistică, dialectologie, etimologie, lexicologie sau lexicografie. Avem suficiente motive să-i dăm crezare lui Nicolae Drăganu, potrivit căruia Sextil Puşcariu a creat, la vremea respectivă, „cea mai frumos scrisă şi mai clară istorie a literaturii noastre vechi". Ctitorul Muzeului Limbii Române şi-a pus amprenta, în mod decisiv, asupra evoluţiei lingvisticii româneşti, prin iniţierea şi coordonarea unor lucrări de o mare amplitudine – *Dicţionarul limbii române* (denumit şi *Dicţionarul Academiei*), din care primul tom, cel consacrat literei A, apărea exact în urmă cu 100 de ani, şi *Atlasul lingvistic român* –, ca şi prin publicarea revistei „Dacoromania". Proiecte ambiţioase, pe care noile promoţii de cercetători clujeni le-au preluat de la „muzeiştii" din perioada interbelică şi le-au continuat până în zilele noastre, alături de colegii din Bucureşti şi Iaşi. Dar dialogul nostru cu această impunătoare tradiţie ar rămâne steril dacă nu ne vom asuma cât mai repede încă un deziderat imperios, şi anume conceperea unei ediţii critice ştiinţifice, pe cât posibil exhaustive, a operei puşcariene, unde să fie excluse amatorismele de orice fel.

Conferinţa se va desfăşura pe parcursul a două zile dense, în care, dincolo de modul în care ne informăm despre stadiul cercetărilor noastre, prin intermediul publicaţiilor de specialitate, fie ele colective sau individuale, vom avea privilegiul de a asculta, pe viu, cele mai noi ipoteze şi interpretări ale celor care cred că au un cuvânt de spus în domeniul lor şi, implicit, de a ne lăsa provocaţi în dezbateri cât mai incitante. Munca de cercetare nu este şi nu poate fi vreodată un demers singular, ea însemnând în primul rând colaborare şi comunicare, cunoaştere imediată şi promptă a ultimei supoziţii, punere de acord, recunoaştere şi impunere a teoriilor celor mai viabile. E limpede că nimic din toate acestea n-ar fi posibil fără a ne împărtăşi tot ceea ce producem fiecare în parte.

În încheiere, mulţumindu-vă încă o dată pentru această prezenţă masivă, dar mai ales selectă, care ne onorează, în speranţa că vă veţi simţi între noi ca acasă, declar deschise lucrările primei ediţii a Zilelor „Sextil Puşcariu". Vă propun să reînviem, chiar şi numai pentru un scurt răstimp, spiritul „muzeist", aşa cum a fost el cândva intuit de către Sextil Puşcariu.

EUGEN PAVEL
Directorul Institutului de Lingvistică şi Istorie Literară „Sextil Puşcariu"

BDD-A13519 © 2015 Editura Scriptor; Editura Argonaut
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.75 (2026-10-31 09:39:59 UTC)